

Sammenligning med andre. Idet jeg anerkjender den smukke Tanke og den Velvillie, der har lagt sig for Dagen i Forslaget, maa jeg meget anbefale, at man ved den nærmere Overveielse af dette søger at finde en Ordning, der kan være skikket til at indløse den Trang, der navnlig er mest følelig i den Landsdel, som oftere er bleven berørt her idag. — Til disse saa Bemærkninger skal jeg indskrænke mig, idet jeg anbefaler Sagen til videre Fremme.

W. Petersen: Det er en Selvsølge, at vi vistnok alle ere af samme Mening som den ærede sidste Læser, at vi naturligvis meget gjerne ville fremme de Samfundsklassers Vel, hvorom der her er Tale; derom er der aldeles ingen delte Meninger her i dette Thing; men det gjælder jo netop at finde en Maade, hvorpaa saadanne Bestemmelser kunne træffes. De Bemærkninger, jeg havde hørt i Sinde at gjøre ved idette Lovforslag, ere til dels allerede ansøgte af andre Læser, og jeg kan derfor indskrænke mig til nogle ganske saa Bemærkninger. Disse saa Bemærkninger gaa væsentlig ud paa, at for mig stiller det sig saaledes, at dengang Tanken om Lovforslaget blev undfanget, vare Forholdene en hel Del anderledes, end de ere nu. Den Gang stod Sagen saaledes, at Sparekasserne, som af den ærede sidste Læser ansøgt, vare ude af Stand til at effectuere Laan, og de, der dengang bleve henvisse til Kreditforeningerne, vare nødt til at finde sig i meget betydelige Tab ved Realisationen af Kreditforeningsobligationerne. Forholdene have imidlertid nu heldigvis forandret sig betydelig til det Bedre. Jeg tror, at de fleste Sparekasser rundt omkring i Landet have atter optaget deres Laanefirkomhed, saaledes at der i den Henseende ikke er Noget tilbage at ønske. Naar det ærede Medlem ansøgte, at Trangen er større, end man i Almindelighed tror, vil jeg naturligvis ikke og kan ikke benegte det; men jeg vil dog henvise til en Trang, der fremgaar af Motiverne, og som synes at være et Bevis for, at Trangen ikke er saa overordentlig stor. I Motiverne er ansøgt, at der i de fem sidste Aar er begjært Laan af 1,500 Laansgædere i Ciendomme paa 2,000 Kr. og derunder. Disse 1,500 Laansgædere bleve i den allerførste Tid, de fem Aar omfattede, alle tilfredsstillende. Det er, naar jeg dividerer med 5, 300 Laansgædere om Aaret, og naar man sætter hvert Laan til ca. 1,500 Kr., udgjør det et Beløb af ca. 450,000 Kr. Det skulde dog være iøjensynligt, om Sparekasserne og de bestaaende Kreditforeninger ikke skulde være istand til paa en heldig Maade at afhjælpe saadanne Savn; det tvivler jeg ikke om. Jeg skal dertil oplyse, hvad der er vittærligt, at den Sparekasse, jeg kjender mest til, Sjæens Stifts Sparekasse i Odense, tidligere, før de trange Aar kom paa, aldrig har negtet noget Laan til en Husmand, naar han holdt sig indenfor rimelige

Begjæring og stillede en anstændig Sikkerhed. Det Samme er ogsaa fulgt, efter at den nu har begyndt sin Laanefirkomhed igjen, at enhver som helst Laanbegjæring fra en Husmand, naar han holder sig indenfor rimelige Begjæring og stiller anstændig Sikkerhed, bliver bevilget. De Laan, der ere stiftede paa denne Maade, ere heller ikke faa. Jeg skal saaledes oplyse, at f. Ex. den fynske Sparekasse har udlånt til 226 Ciendomme under 1 Td. Hartkorn 280,000 Kr., og den fynske Kreditforening har givet 212 Laan til Husmand med under 1 Tjærding Hartkorn. Der er omtalt et Institut i Kjøbenhavn, der ikke er bundet med Hensyn til Laanenes Størrelse; det er mig opgiivet, at det har givet 122 af denne Slags Laan til et samlet Beløb af 85,000 Kr., saa de Herrer ville se, at man fra alle Sider kommer Husmandene imøde. Der er blevet sagt, at man ikke har noget Middel til at tvinge Kreditforeningen til at gaa ind paa saadanne Laan. Det indrømmer jeg, man kan naturligvis ikke tvinge den; men den Kreditforening, som her bestaar — Østernes Kreditforening — har et meget lavere Minimum end 1,200 Kr., og det Samme kan jeg oplyse for den fynske Kreditforenings Bestemmelser. Jeg tror derfor, at den jydske Kreditforening vil vistnok, naar det bliver forlangt, ogsaa gaa denne Vej og nedsatte sit Minimum saaledes, at der ad denne Vej kan virkes meget. Hvad Statsgarantien angaar, skal jeg ikke komme videre ind derpaa, den har efter min Formening tilvisse noget Farligt; dog ligger dette mere i Exemplet, der gives, og de Fordringer, der derefter kunne stilles. For mig er der i Usikkerheden noget endnu mere Farligt ved det solidariske Ansvar, thi dersom det solidariske Ansvar nogenfinde kommer til Udførelse, vil det netop falde paa de Folk, som have Noget; thi som allerede fremført af det ærede Medlem her fraas overfor, det er egentlig de jordløse Husmand, som der er mest Fare ved. Kommer altsaa det solidariske Ansvar nogenfinde til at gjøres gjældende, vil det falde paa dem, der ere Noget, og derfor anser jeg det for meget tvivlsomt, hvorvidt saadanne Folk ville gaa med til de færegne Kreditforeninger. Der er blevet sagt, at det er nødvendigt at oprette færegne Afdelinger i de nuværende Kreditforeninger; det behøves ikke, det gaar ganske simpelt under det nuværende Maskineri, det gaar af sig selv, og der behøves ingen nye Klasser, og i disse Foreninger er der ingen som helst Fare for det solidariske Ansvar, navnlig for den Klasse Medborgere, her er Tale om; for dem vil det solidariske Ansvar i saa store Foreninger aldeles Intet eller næsten aldeles Intet komme til at betyde. Noget i Forbindelse hermed staar det Spørgsmaal, hvorvidt der vil komme det fornødne Antal Begjæring, til, at en Forening kan komme istand. For mig staar det, som det blev oplyst, jeg tror af det ærede